

САОПШТЕЊЕ

FIRST RELEASE

Обавезни сте да приликом дозвољених радњи, у свом производу или апликацији наведете извор података.
You are required to specify a data source when allowed in your product or application.

ГОДИНА/YEAR XI

САРАЈЕВО, 28.12.2022.

БРОЈ/NUMBER 11

НАУКА, ТЕХНОЛОГИЈА И ИНОВАЦИЈЕ

SCIENCE, TECHNOLOGY AND INNOVATIONS

Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2021-2022

Government budget allocations for R&D, 2021-2022

У Босни и Херцеговини буџетска издвајања за истраживање и развој (ИР) у 2021. години износила су 72 070 237КМ.

In Bosnia and Herzegovina government budget allocations for research and development (R&D) in 2021 amounted to 72 070 237BAM.

Према сектору, највише средстава утрошено је у сектор високог образовања 89,2%, затим пословном сектору 7,0%, државном сектору 2,4% и непрофитном сектору 1,4%.

By sector, the most budget allocations were in the sector of Higher education 89.2%, followed by the Business sector 7.0%, the Government sector 2.4% and the Non-profit sector 1.4%.

Највише буџетских средстава према друштвено-економским циљевима утрошено је у образовање (54,4%).

According to the socio-economic objectives, the most budget allocations were to Education (54.5%).

Према области истраживања, највише средстава утрошено је на друштвене науке (59,2%) и мултидисциплинарне науке (14,3%).

By the field of science, the most budget allocations were on Social sciences (59.2%) and Multidisciplinary sciences (14.3%).

Планирана буџетска средства за истраживање и развој у 2022. години, износе 76 801 791КМ. Према друштвено-економским циљевима, већина средстава планирана је за образовање (56,2%).

The planned budget allocations for research and development in 2022 amount to 76 801 791 BAM. According to the socio-economic objectives, most allocations are planned in Education (56.2%).

1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА И СЕКТОРУ¹ (СТВАРНИ ИЗДАЦИ), 2021.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES AND SECTOR (ACTUAL ALLOCATIONS)¹, 2021

KM/BAM

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	72 070 237	5 068 865	1 730 691	64 298 271	972 410	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 544 539	-	1 525 616	-	18 923	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување околиша (02)	281 117	-	-	112 000	269 917	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	-	-	-	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	2 550 700	1 605 000	40 010	294 530	611 160	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	32 540	-	-	32 540	-	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	4 520	-	-	4 520	-	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	-	-	-	-	-	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	3 448 605	3 444 035	-	4 570	-	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	39 287 459	-	54 605	39 232 854	-	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	12 680	-	-	12 680	-	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процеси (11)	1 805	-	-	1 805	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из општих фондова универзитета (12)	21 762 296	-	-	21 762 296	-	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања:* ИР финансиран из других извора (13)	3 143 976	19 830	110 460	2 941 276	72 410	<i>General advancement of knowledge: R&D financed from other sources (13)</i>
Одбрана (14)	-	-	-	-	-	<i>Defence (14)</i>

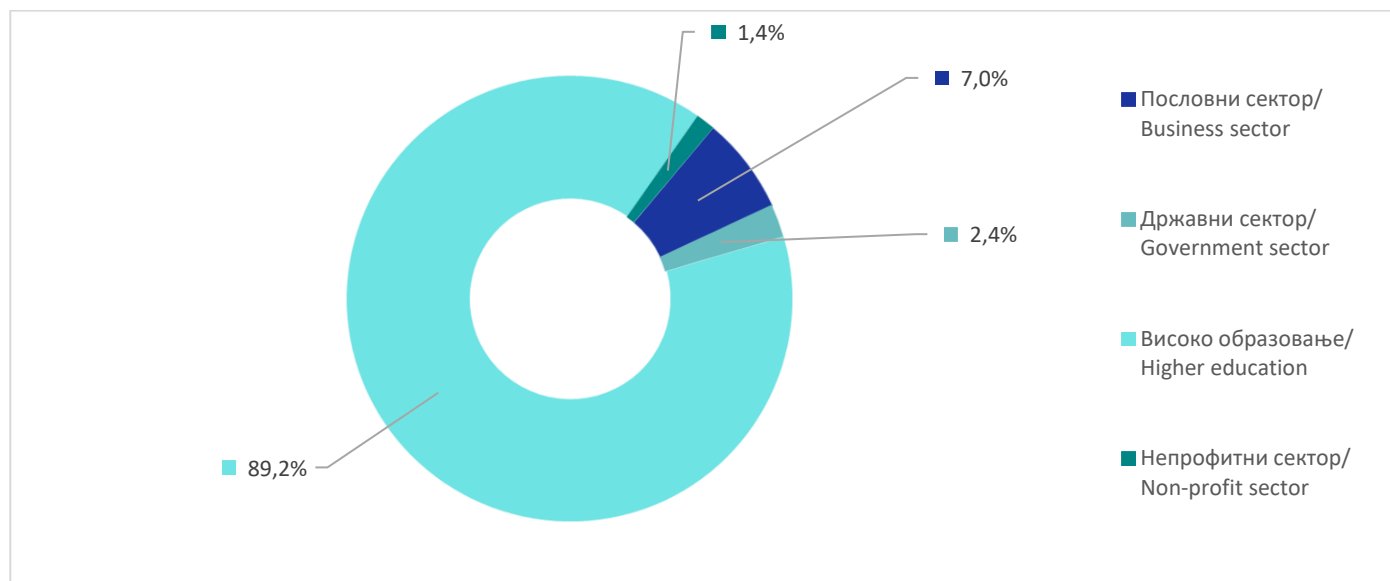
¹ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и поређење научних програма и буџета из 2007. године (NABS 2007)
Data presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

* У оквиру циља Опште унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима.

The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives.

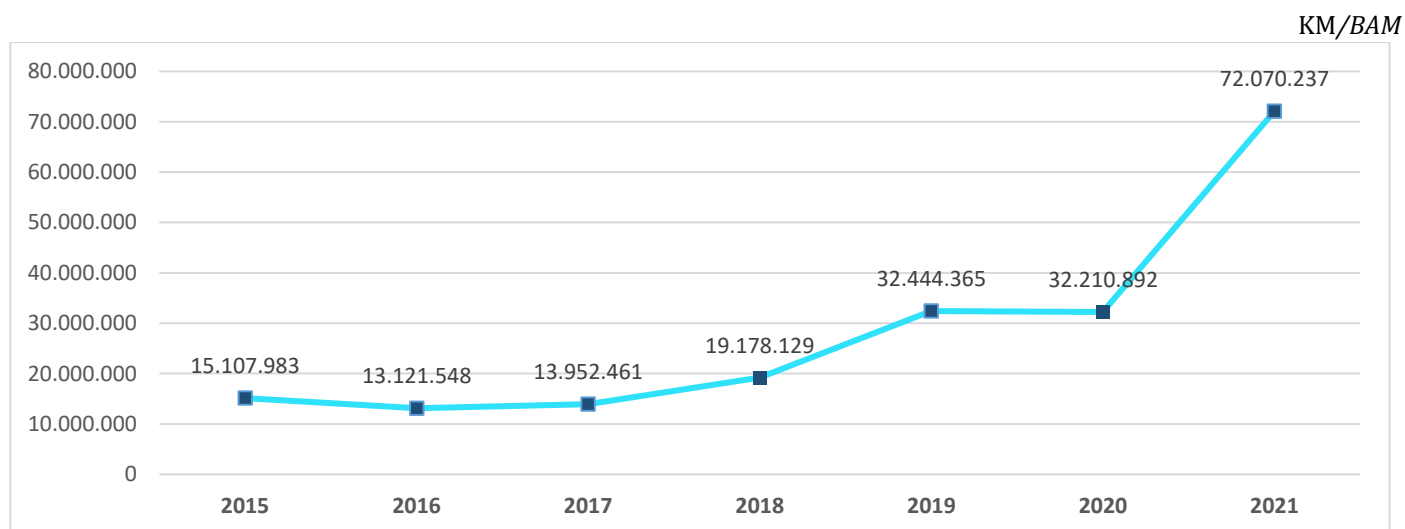
Графикон 1. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА СЕКТОРУ, 2021.

Graph 1. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY SECTOR, 2021

Графикон 2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ У БиХ, 2015-2021.

Graph 2. GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BiH, 2015-2021

2. БУЏЕТСКА ИЗДВАЈАЊА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА И СЕКТОРУ², 2021.

GOVERNMENT BUDGET ALLOCATIONS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE AND SECTOR², 2021

КМ/ВАМ

	Укупно <i>Total</i>	Пословни сектор <i>Business sector</i>	Државни сектор <i>Government sector</i>	Високо образовање <i>Higher education</i>	Непрофитни сектор <i>Non-profit sector</i>	
УКУПНО	72 070 237	5 068 865	1 730 691	64 298 271	972 410	TOTAL
1. ПРИРОДНЕ НАУКЕ	4 729 826	5 820	1 582 996	2 850 470	290 540	1. NATURAL SCIENCES
1.1 Математика	2 555 722	-	-	2 555 722	-	1.1 Mathematics
1.2 Рачунарске и информационе науке	57 865	5 820	-	52 045	-	1.2 Computer and information sciences
1.3 Физичке науке	9 8367	-	5 7380	40 987	-	1.3 Physical sciences
1.4 Хемијске науке	46 990	-	-	46 990	-	1.4 Chemical sciences
1.5 Наука о Земљи и повезане науке о животној средини	876 497	-	516 155	69 802	290 540	1.5 Earth and related Environmental sciences
1.6 Биолошке науке	57 444	-	-	57 444	-	1.6 Biological sciences
1.7 Остале природне науке	1 036 941	-	1 009 461	27 480	-	1.7 Other natural sciences
2. ИНЖЕЊЕРСТВО И ТЕХНОЛОГИЈА	5 848 443	1 613 810	51 990	3 570 883	611 760	2. ENGINEERING AND TECHNOLOGY
2.1 Грађевинарство и архитектура	2 719 702	-	-	2 719 702	-	2.1 Civil engineering
2.2 Електротехника, електроника и информационо инжењерство	161 101	3 810	9 920	147 371	-	2.2 Electrical engineering, Electronic engineering, Information engineering
2.3 Машинско инжењерство	62 875	-	-	62 275	600	2.3 Mechanical engineering
2.4 Хемијско инжењерство	46 555	-	-	46 555	-	2.4 Chemical engineering
2.5 Материјали	10 000	-	-	10 000	-	2.5 Materials engineering
2.6 Медицинско инжењерство	9 000	-	-	9 000	-	2.6 Medical engineering

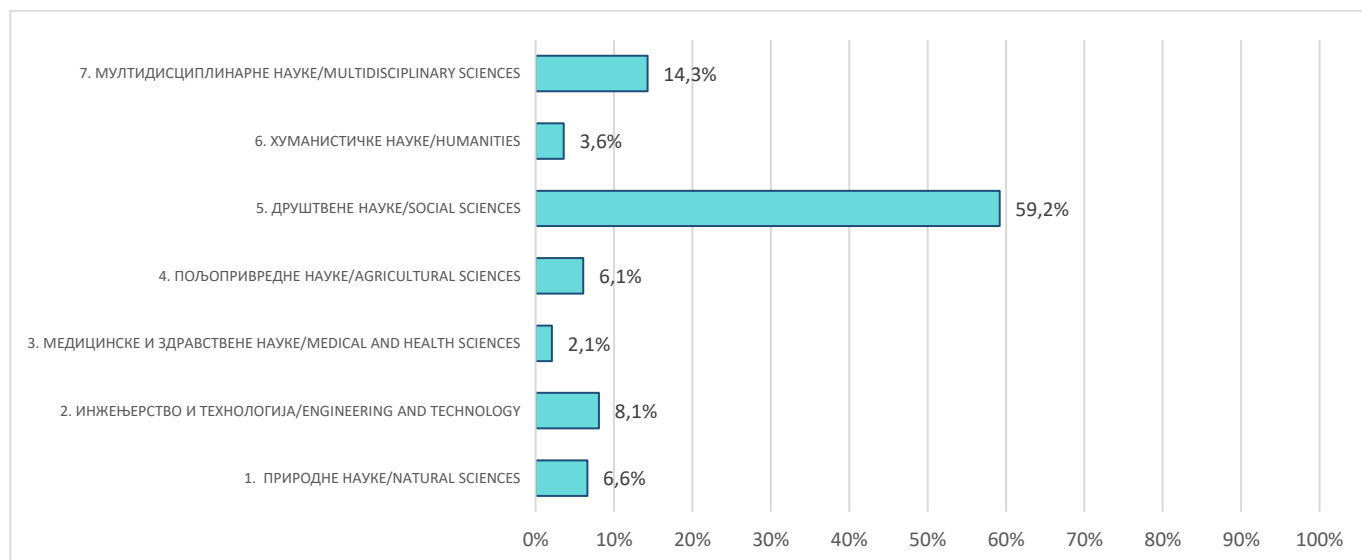
² Подаци су приказани у складу с ОЕЦД методолошким оквиром и Ревидираном класификацијом у подручју науке и технологије (FOS) у Приручнику Фрасцати.

2.7 Инжењерство животне средине	11 260	5 000	2 060	4 200	-	2.7 Environmental engineering
2.8 Биотехнологија животне средине	2 500	-	-	2 500	-	2.8 Environmental biotechnology
2.9 Индустриска биотехнологија	12 700	-	-	12 700	-	2.9 Industrial biotechnology
2.10 Нано-технологија	5 700	-	-	5 700	-	2.10 Nano-technology
2.11 Остала инжењерства и технологије	2 807 050	1 605 000	40 010	550 880	611 160	2.11 Other engineering and technologies
3. МЕДИЦИНСКЕ И ЗДРАВСТВЕНЕ НАУКЕ	1 526 468	-	1 700	1 524 768	-	3. MEDICAL AND HEALTH SCIENCES
3.1 Основна медицина	1 411 274	-	1 700	1 409 574	-	3.1 Basic medicine
3.2 Клиничка медицина	19 800	-	-	19 800	-	3.2 Clinical medicine
3.3 Здравствене науке	33 847	-	-	33 847	-	3.3 Health sciences
3.4 Медицинска биотехнологија	35 842	-	-	35 842	-	3.4 Medical biotechnology
3.5 Остале медицинске науке	25 705	-	-	25 705	-	3.5 Other medical sciences
4. ПОЉОПРИВРЕДНЕ НАУКЕ	4 395 419	3 445 935	8 000	941 484	-	4. AGRICULTURAL SCIENCES
4.1 Пољопривредне биљне науке, шумарство и рибарство	896 201	-	8 000	888 201	-	4.1 Agriculture, Forestry, and Fisheries
4.2 Наука о животињама и млијеку	1 700	-	-	1 700	-	4.2 Animal and Dairy science
4.3 Ветеринарска наука	8 200	600	-	7 600	-	4.3 Veterinary science
4.4 Пољопривредна биотехнологија	7 800	1 300	-	6 500	-	4.4 Agricultural biotechnology
4.5 Остале пољопривредне науке	3 481 518	3 444 035	-	37 483	-	4.5 Other agricultural sciences
5. ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ	42 674 217	2 200	63 005	42 603 902	5 110	5. SOCIAL SCIENCES
5.1 Психологија	3 169 650	-	-	3 169 650	-	5.1 Psychology
5.2 Економија и пословање	79 904	2 200	-	77 704	-	5.2 Economics and Business
5.3 Педагошке науке	15 562	-	-	13 152	2 410	5.3 Educational sciences
5.4 Социологија	11 400	-	-	10 200	1 200	5.4 Sociology
5.5 Право	23 947	-	-	23 947	-	5.5 Law

5.6 Политичке науке	4 800	-	-	4 800	-	5.6 Political science
5.7 Друштvena и економска географија	3 700	-	-	2 200	1 500	5.7 Social and economic geography
5.8 Медији и комуникације	3 000	-	-	3 000	-	5.8 Media and communications
5.9 Остале друштвене науке	39 362 254	-	63 005	39 299 249	-	5.9 Other social sciences
6. ХУМАНИСТИЧКЕ НАУКЕ	2 558 541	1 100	23 000	2 534 441	-	6. HUMANITIES SCIENCES
6.1 Хисторија и археологија	2 393 870	-	-	2 393 870	-	6.1 History and Archaeology
6.2 Језици и књиженост	53 590	1 100	-	52 490	-	6.2 Languages and Literature
6.3 Филозофија, етика и религија	11 700	-	-	11 700	-	6.3 Philosophy, Ethics and Religion
6.4 Умјетност	87 937	-	23 000	64 937	-	6.4 Arts (arts, history of arts, performing arts, music)
6.5 Остале хуманистичке науке	11 444	-	-	11 444	-	6.5 Other humanities
7. МУЛТИДИСЦИПЛИНАРНЕ НАУКЕ*	10 337 323	-	-	10 272 323	65 000	7. MULTIDISCIPLINARY SCIENCES*

Графикон 3. БУДЖЕТСКА ИЗДВАЈАЊА ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ОБЛАСТИМА ИСТРАЖИВАЊА 2021.

Graph 3. GOVERNMENT BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT BY FIELD OF SCIENCE, 2021

* Мултидисциплинарне науке користимо у случајевима када извјештајне јединице не располажу тачним податком за коју област истраживања су средства намијењена.

We use multidisciplinary sciences in cases when reporting units do not have accurate data for which area of research the funds are intended.

3. БУДЖЕТСКА СРЕДСТВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ЗА ИСТРАЖИВАЊЕ И РАЗВОЈ ПРЕМА ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИМ ЦИЉЕВИМА³ (УСВОЈЕНИ БУДЖЕТ ЗА 2022.)⁴

BUDGET APPROPRIATIONS FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT IN BOSNIA AND HERZEGOVINA BY SOCIO-ECONOMIC OBJECTIVES (ADOPTED BUDGET FOR 2022)

КМ/ВАН

Укупно <i>Total</i>		
УКУПНО	76 801 791	TOTAL
Истраживање и експлоатација Земље (01)	1 231 570	<i>Exploration and exploitation of the Earth (01)</i>
Очување околиша (02)	910 000	<i>Environment (02)</i>
Истраживање и експлоатација свемира (03)	-	<i>Exploration and exploitation of space (03)</i>
Транспорт, телекомуникације и остале инфраструктуре (04)	1 789 010	<i>Transport, telecommunication and other infrastructures (04)</i>
Енергија (05)	20 000	<i>Energy (05)</i>
Индустријска производња и технологија (06)	20 000	<i>Industrial production and technology (06)</i>
Здравство (07)	-	<i>Health (07)</i>
Пољопривреда (08)	3 500 000	<i>Agriculture (08)</i>
Образовање (09)	43 173 665	<i>Education (09)</i>
Култура, рекреација, религија и масовни медији (10)	6 000	<i>Culture, recreation, religion and mass media (10)</i>
Политички и друштвени системи, структуре и процес (11)	-	<i>Political and social systems, structures and processes (11)</i>
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из опћих фондова универзитета (12)	22 655 965	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from GUF (12)</i>
Опште унапређење знања*: ИР финансиран из других извора (13)	3 495 581	<i>General advancement of knowledge*: R&D financed from other sources (13)</i>
Одбрана (14)	-	<i>Defense (14)</i>

³ Подаци су приказани према Номенклатури за анализу и подређење научних програма и буџета из 2007.године (NABS 2007)
Data are presented in accordance with the Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programme's and Budgets 2007 (NABS 2007).

⁴ Претходни подаци
Preliminary results

* У оквиру циља Опће унапређење знања: ИР финансиран из других извора укључена су и средства која није било могуће разврстати према друштвено-економским циљевима
The objective General advancement of knowledge: R&D financed from other sources also includes funds which could not have been classified according to socio-economic objectives

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извори и методе прикупљања података

Подаци саопштења су резултат статистичке обраде годишњег извјештаја „Буџетска издвајања за истраживање и развој, 2021-2022”.

За разлику од статистичког истраживања гдје су извјештајне јединице институције које проводе активности истраживања и развоја, ово истраживање се односи на институције које финансирају активности истраживања и развоја.

Овим истраживањем прикупљају се подаци о издвајањима за истраживање и развој из буџета институција Босне и Херцеговине и буџета ентитетских институција и Дистрикта Брчко према друштвено-економским циљевима, областима истраживања и сектору. Циљ истраживања је праћење истраживачко-развојне политике државе преко њеног финансирања истраживачко-развојних активности.

Извјештајне јединице (финансијери истраживања и развоја) приказују реализована буџетска средства (уколико постоје, након ребаланса буџета) за истраживање и развој и планирана буџетска средства за истраживање и развој (уколико постоје, прије ребаланса).

Методологија за провођење истраживања је усклађена са међународним стандардима које је поставио ОЕЦД и објавио у Фрасцати приручнику (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; издавач: ОЕЦД).

Дефиниције

Дефиниције подручја истраживања и развоја се заснивају на међународним стандардима које је поставио ОЕЦД и објавио у Фрасцати приручнику (*The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015*; издавач: ОЕЦД).

Истраживање и развој (ИР) обухвата креативан и систематичан рад који се подузима у циљу повећања знања – укључујући знање о човјеку, култури и друштву – и осмишљавању нових примјена расположивог знања. Дијели се на: основна истраживања, примјењена истраживања и експериментални развој.

NOTES ON METHODOLOGY

Sources and methods of data collection

The data of release are result of the statistical processing of the annual report of the “Government Budget Appropriations for Research and Development 2021-2022”.

As opposed to the research imposed to institutions engaged in the research and development (R&D) activities, this survey focuses on institutions that finance the R&D activity.

This research collects data on research and development allocations from the budgets of the institutions of Bosnia and Herzegovina and the budgets of the entity institutions as well as the Brčko District according to socio-economic objectives, field of science and sector. The aim of the research is to monitor the research and development policy of the state through its financing of research and development activities.

Reporting units (R&D financiers) show the realised budget funds (if any, after the budget rebalance) for research and development and the planned budget funds for research and development (if any, before the rebalance).

Methodology used while conducting this survey is harmonised with the international standards established by OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Definitions

Definitions of the field of research and development are based on international standards set by the OECD and published in the Frascati Manual (The Measurement of Scientific and Technological Activities – Frascati Manual, 2015; publisher: OECD).

Research and development (R&D) comprise creative and systematic work undertaken in order to increase the stock of knowledge – including knowledge of humankind, culture and society – and to devise new applications of available knowledge. It is divided into three activities: basic research, applied research and experimental development.

Основна истраживања обухватају експериментални или теоријски рад који се првенствено подузима ради стицања нових знања о основним основама појава и видљивих чињеница, без икакве посебне примјене или употребе у виду.

Примијењена истраживања обухватају својствена истраживања која се подузимају у циљу стицања нових знања, те су првенствено усмјерена ка специфичном, практичном циљу или предмету.

Експериментални развој је систематски рад, заснован на знањима стеченим из истраживања и практичног искуства, које је, прије свега, усмјерено на увођење нових или знатно побољшање постојећих поступака, производа и услуга.

Пословни сектор обухвата предузећа (привредне субјекте) и организације чија је примарна активност тржишна производња робе и услуга и њихова продаја по економским значајним цијенама, као и истраживачко-развојне јединице у саставу предузећа.

Сектор високог образовања обухвата све универзитете, високе технолошке и друге институције које пружају формалне програме терцијарног образовања, без обзира на њихов извор финансирања или правни статус, као и све истраживачке институте, центре, експерименталне станице и клинике које своје истраживачко-развојне активности имају под директном контролом или којима управљају установе високог образовања.

Државни сектор се састоји од свих јединица централне (федералне), регионалне (државне) или локалне (општинске) власти, укључујући фондове социјалног осигурања, осим оних јединица које пружају услуге високог образовања или одговарају опису високошколских установа датим у Фрасцати приручнику, као и све непрофитне невладине организације које контролишу владине јединице, а које нису дио сектора високог образовања. Државни сектор не укључује јавна предузећа, чак и када је сав капитал таквих корпорација у власништву државних јединица. Јавна предузећа су укључена у сектор пословних предузећа.

Сектор непрофитних организација обухвата правна лица, регистрована у сврху производње добара и услуга, чији статус им не дозвољава да буду извор прихода, зараде или друге финансијске добити за јединице које оснивају, контролишу или финансирају њима. Могу се бавити тржишном или нетржишном производњом.

***Basic research** is experimental or theoretical work undertaken primarily to acquire new knowledge of the underlying foundations of phenomena and observable facts, without any particular application or use in view.*

***Applied research** is original investigation undertaken in order to acquire new knowledge, however, it is directed primarily towards a specific, practical aim or objective.*

***Experimental development** is systematic work, drawing on knowledge gained from research and practical experience and producing additional knowledge, which is directed to producing new products or processes or to improving existing products or processes.*

***Business sectors** includes companies (enterprises) and organizations whose primary activity is the market production of goods and services and their sale at economically significant prices, as well as research and development units within the company.*

*The **Higher education sector** comprises all universities, colleges of technology and other institutions providing formal tertiary education programs, whatever their source of finance or legal status, and all research institutes, centers, experimental stations and clinics that have their R&D activities under direct control of, or are administered by, tertiary education institutions.*

*The **Government sector** consists of all units of central (federal), regional (state) or local (municipal) government, including social security funds, except those units that provide higher education services or fit the description of higher education institutions provided in Frascati manual, as well as all non-profit organisations that are controlled by government units that are not part of the Higher education sector. The sector does not include public corporations, even when all the equity of such corporations is owned by government units. Public enterprises are included in the Business enterprise sector.*

***Sector of non-profit organizations** covers legal entities, created for the purpose of producing goods and services, whose status does not permit them to be a source of income, profit or other financial gain for the units that establish, control or finance them. They can be engaged in market or non-market production.*

Скраћенице:

ИР – истраживање и развој

БЕС – пословни сектор

ГОВ – државни сектор

ХЕС – високо образовање

ПНП – Непрофитни сектор

Abbreviations:

R&D – Research and Development

BES – Business sector

GOV – Government sector

HES – Higher education

PNP – Non-profit sector

Публикује Агенција за статистику Босне и Херцеговине, 71000 Сарајево, Зелених беретки 26
Published by the Agency for Statistics of the Bosnia and Herzegovina, 71000 Sarajevo, Zelenih beretki 26

Телефон/*Phone*: +387 (33) 911 911 | Телефакс/*Telefax*: +387 (33) 220 622
Електронска пошта/*E-mail*: bhas@bhas.gov.ba | Интернетска страница/*Web site*: www.bhas.gov.ba

Одговорне особе/*Responsible persons*:

Велимир Јукић, Помоћник директора за пословне статистике
Velimir Jukić, Assistant Director of Business Statistics

Фахир Канлић, шеф Одсјека за статистику индустрије и грађевинарства
Fahir Kanlić, Head of Department for Industry and Construction Statistics

Весна Ћужић, директор
Vesna Ćužić, Director

Саопштење приредила: Џенита Бабић
Prepared by: Dženita Babić

Размислите о очувању животне средине прије штампања документа.
Please consider the environment before printing this document.